Бары дойдулар пролетарийдара, холбоҕун!

САҢА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААҺЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Хаһыат 1931 сыл алтыныы ыйтан тахсар

№ 85(5285) | 1979 сыл. От ыйын 19 күнэ | Сыаната 2 харчы.

ЧЭППИЭР

Кубанна 1400 комплекстар уонна атэрэттэр бурдуу хомуйуллар. Северный ойуон «Заветы Ильича» колхоз комбайнэрбэра (снимокка) үлэлэрин кэмиттэр.

Е. Шуткова фото, ССТА фотохрониката.

КҮӨХ БЫЙАҢЫ СОМСУУГА КИМ ХАЙДАХ ҮЛЭЛИИРИЙ?

СИЭРЭ СУОХ БЫТААРЫЫ

РАЙСОВЕТ ИСПОЛКОМУГАР

От хомуурургар киириэхтэн иккки декада аҕаста. Ол эрээри Эрилик Эристиин аатыран совхозка, ордук Хадаар (управляющай Дьячковскай И. И.), Хоптоҕо (управляющай Корякин М. Н.) отделениелэрдигэр тулуйуллуоат сылыбатыйыы таһаарылыыта. Сотоҕутааҕыта диэри ходуһаны өнөйө илик үлэһиттэр, «суҕа түһүөр диэри дулуҥ сыныьанар» диэбиттэн, дьаарбайа сыыттылар. Ходуһаҕа киириэхтээх 550 кийиттэн 415-һэ эрэ үлэлии сылдьаллар. Ол түмүгэр графиктаах 1632 тонна оттон баара-суоҕа 82 тонната кэбиһиллиэ.

Бу государственнай былааны тоҕор кутталга киллэрбит сиэрэ суох бытаарыы туһунан бюнуруоос райсовет исполкомугар көрүлүннэ. Совхоз директора С. И. Сергеев отчуота, Хадаар сельсоветын исполкомун председателэ М. М. Мартьянов, Хоптоҕо отделениетын управляющайа М. Н. Корякин быһаарыылара истиллиннэ. Общественнай үөһү аһылыгын боломмэһин курдук кылгас болдьохтоох уонна улахан оппиэттэх үлэ тохтон эрэр сүрүн бириҥиинэтинэн салайаччылар, бастакытынан, ыһыы үлэтэ хойутаан, окко туруохтаах техника сөптөөх өрөмүөнү барбатаһын, онуоха наадалаах запчаас чаас суоҕун тумулун туттуннулар. Кырдьык, билиҥни да Хадаарга иккки, Хоптоҕоҕо уонна Чакырга биирдии трактор алдьатан үлэлэйиккэ туроллар. Оттон Хоптоҕоҕо механизированнай ангардаах звено үлэҕэ саҥа кэлбэтэ.

Техника, тоҕо да тимирик ийин, сөптөөх өрөмүөнү барбат, көрүллүбэт-хараллыбат буоллаҕына, мөлтөөмно, алдьанымна хайыай? Эриликтэр ыһыы үлэтин эмиэ мөлтөх тэрээһиннээх көрсүбүттэрин охсуута бу күннэргэ көстөр. Дьиҥнээн, техника өрөмүөнүгэр, итэҕэйиигэр сиҥэнин бэйэттэн эмиэтинэйи эрэ кэлбөрүтүнүү, балаһыанньа тыҥаһыҥын сымнатыы буолар.

Иккис бириҥиинэн, отчуоттаччылар этэллэриннэн, Нуотараҕа уонна Аммаҕа барыахтаах отчуоттар бадалара суоҕа, Таатта курбэтэ алдьаммыта буолбут. Ол эрээри М. М. Мартьянов дьон сүргэтэ кэтөөллүбүтүн туһунан хаста да бэлиэтээн эттэ. Онон бу дьаны бириҥиика дьиҥнээҕэ дьэҥкэтэ суох буолла.

Режимнэ тутуспакка үлэҕэ хойутаан киириэ, ходуһаттан эрдэ тахсыы таһаарыллар. Оттуур звенолаҕа чочу, ийэрдэр агрегат суоҕуттан алдьаммыт техника совхоз кийиигэр аралыллан өрөмүөнэнэр кыахтаах. Тоҕо үлэ күнэ сүтэриллэрэ буолуой? Өрөмүөнү мэнэтигэр ыытыы холбуруун эриликтэр ыраата барбакка, ойуон да ийиттэн булан үүктүөхтэриэ сөп эбэ. Бу совхоз сыл ахсын хайа да хаһаайыстыбаталаҕар кэлим механизациялаах звенону аҕыйаҕы туруорар. Холбур, Карл Маркс аатыран совхозка 8, Субуруускайга 4 буоллаҕына, кийиэргэ 2 эрэ. Онтукаларын тэрээһиннэ мэлдьи кыайтарбат аатырар.

Ойуон үрдүнэн ыытыллыбыт маассабай субуотуннуьукка бүтүн совхозтан биир эрэ отделение кытыннэ. Атыттара тэрийэн үлэлэтэр кыахтара суоҕуттан бэлэм хомоттон аккаастанарга күһэлиннилэр.

Биллэрин курдук, быйыл от үүнүүтэ саҥа хоту үчүгэй. Ол эрээри онон уоскутунар сатаммат.

Райсовет исполкома совхоз директора таб. Сергеевы оттообуҥҥа тахсыбыт бөдөҥ итэҕэстэри бу күннэргэ туоратар суһал дьаһаллары ыларыгар, атырдьах ыйын 10 күнүн аастакка графикка киирэр гына үлэни тэрийэриигэр эбэһиннэстэтэ.

Сорук биир: суоҕүгэ дылай аһылыгы бэлэмнээһин. Ол кимтэн да хаммык да бириҥиинэн муччуруттуллуон сатаммат.

Общественнай суоҕу аһылыгын бэлэмнээһиҥҥэ от ыйын 11—14 күннэриигэр ойуон үрдүнэн маассабай субуотуннуьук биллэриллибитэ. Итэ күннэргэ ойуон кийиэ уонна нэһилиэктэр рабочайдара, сүүрүспэлэхтэрэ, кырдьыастар уонна дьиэ хаһаайкалара үлэҕэ активнайдык тахыстылар.

Барыта 1152 киһи-күнэ оноһуллубута. 8 трактор, 17 автомашина үлэлээтэ. Субуотуннуьук сүрүннээн суоҕүгэ сүмэһиннээх аһылыгы бэлэмнээһиҥҥэ ыытылыннэ. Ойуон үрдүнэн барыта 1116 тонна сиилэс үүнүлүннэ.

Бу бастакы маассабай тахсыы Субуруускай аатыран совхоз Хаһыытааҕы отделениетыгар (управляющай Чичигинаров И. Я., сельсовет исполкомун председателэ Драгунов Г. А.) ордук үчүгэйдик тэриллиннэ. Манна 150 киһи 1 трактор, 2 автомашина 4 күн устата үлэлээтилэр. Шефтээх тэриллэрэ коммунальнай предприятиелар уонна туспаран онгоруу комбината ыкки күн 31 киһиэн, 2 тракторынан, 1 автомашинаная, эмтиир-санитарнай холбоҕук 4 күн 101 киһиэн, ДАЭС уонна аэропорт коллективнэрэ холбоҕон 2 күн 9 киһиэн ыытыннылар. Онон отделение үрдүнэн общественность күүһүнэн 150 тонна сиилэс бэлэмнэнэ.

Карл Маркс аатыран совхозка субуотуннуьуктар Одьулуунҥа, Мутудайга, Болугурга ыытыахтыыллар. Болугурдар бэйэлэрин күүстэриинэн 116 тонна сүмэһиннээх аһылыгы бэлэмнээтилэр. Манна үс күн устата 91 киһи, 1 трактор, 3 автомашина таһаарыылаахтык үлэлэстилэр. Одьулуунҥа үс күн устата 13 №-дээх СПТУ-тан 50, нэһилиэктэтэн 90 киһи, 1 трактор, 3 массыына үлэлээн 150 тонна сиилэйи уктулар. Мугудайга субуотуннуьук ыытылыаахтара уу отун оҕустулар.

Эриник Эристиин аатыран совхозка сыччах Хоптоҕо, «Чурапчыҥа» Сылаҥ эрэ отделениелэрэ маассабай субуотуннуьуктары тэрийдилэр. Хоптоҕоҕо администраативнай органнар үлэһиттэрэ 11, ветеринцииттан уонна тыа хаһаайыстыбатын управлениетыттан 33, нэһилиэктэтэн 180 киһи, 2 трактор, 4 автомашина 3 күн барыта 250 тонна сиилэйи уктулар.

Сылаҥҥа ыытыллыбыт субуотуннуьукка 150 тонна сүмэһиннээх аһылык бэлэмнэнэ. Манна олохдьаһах комбинатыттан 24 киһи, 2 автомашина 4 күн, «Сельхозтехника» холбоһуктуттан 45 киһи, 1 автомашина үс күн комолостулар. Нэһилиэктэн 80 сүүрүспэлэх уонна рабочай, 1 трактор уонна 1 автомашина үлэлээтилэр.

Ол эрээри бастакы субуотуннуьуктар дьаҥ чахчы үрдүк тэрээһиннээхтик ыытылыннылар диир кэрэгэй. Холобур, Эриник Эристиин аатыран совхоз Чакыра, Хадаара, Хайахсыта субуотуннуьуту тэрийбэтилэр. Бэйэлэрэн шефтээх тэриллэрин кытта кэпсэтиини ыыппатылар, олохтоох нэһилиэнньэни да комоҕо туруорбатылар. Маннык итэҕэс «Чурапчы» совхозка эмиэ тахыста.

Тэрээһин, эрдэттэн былаан суоҕа үлэ онгорумтуотун намтатта, ардыгар баҕа өттүгэн тахсыбыт дьон үлэтин сыаналаабат буолуута тиэрэтэ. Бу ордук Субуруускай аатыран совхоз Болтоҥотоҕу отделениетыгар (управляющай Посельский Н. А.) сыыһыаннаах. Манна промкомбинат 27 үлэһитэ субуотуннуьук кэмиэгэр быстах үлэлэрэ сыыттылар. Иннинэ оттуур машинаны тэрээһин тулуйуллуон сатаммат.

Ходуһаҕа бастакы маассабай тахсыыны ойуон кийиин тэриллэрин салайаччылара барыа биирдэн учуотаабыттар. Карл Маркс совхозу кытта шефтээх рейс, комсомольскай уонна тутуу учаастага, Эриник Эристиинэ «Якутсовхозстрой» ТМУ-та, лесхоз, лесопункт, «Коммунэнерго» уонна межрайгаз, «Чурапчыҥа» суох учаастага, сибэкэ узела, ЛТЦ, 1 №-дээх аҕыс кылаастаах оскуола, мелиорация ПМК-та, сетевой участок субуотуннуьукка кыттыбатылар.

Партийнай уонна профсоюзнай тэриллэрэ маассабай субуотуннуьук түмүктэрин туһунан уоҕа этиллибиттэн бэйэлэриигэр сыана бэриэхтэрэ, суоҕу аһылыгын бэлэмнээһиҥҥэ общественность күүһүн мунутуурдук түмэ тардаллара, үлэ тэрээһиннээх, үрдүк онгорумтуолаах буоларын хаачыйдара наада.

Ойуоннаааҕы оперативнай штаб.

БАСТАКЫ МААССАБАЙ СУБУОТУННЬУККА

Куоталаһыы дневнигэ

МЕХАНИЗИРОВАННАЙ ЗВЕНОЛАР

(От ыйын 16 күнүнээҕи туругунан)

Совхозтар, звенолар	Отчут ахсаана	Кэбиһии (тонна)	Биир киһиэхэ (тонна)
Карл Маркс			
Игнатьев Н. И.	6	110	18,3
Софронов Н. Е.	6	60	10
Дорогунов П. И.	6	60	10
Барашков И. Н.	10	37,9	3,8
Коркин В. В.	8	13	1,6
Седалищев А. А.	6	10,5	1,7
Толстоухов И. П.	8	10	1,2
Федоров Н. Г.	6	—	—
Субуруускай			
Соловьев П. П.	7	30	4,2
Брызгаев Т. И.	6	25	4,1
Говоров И. Л.	6	24	4
Николаев М. Д.	6	18	3
Эриник Эристиин			
Борисов Р. И.	8	10	1,2
«Чурапчы»			
Сыромятников И. Р.	9	10	1,1
Дьячковскай И. Д.	9	—	—

ХОМУУРГА үчүгэйдик бэлэмнэнэн ходуһаҕа эрдэ киирбит коллективтар хайыы-үйэ бэлэччэ үрдүк көрдөрүүлэммиллэр. Ити ордук Карл Маркс аатыран совхоз Болугурдаахы отделениетын кэлим механизациялаах кийи байыаар 18-тыы—10-нуу тоннаны оттообут звеноларыгар ыытыллыннах. Оттон ходуһаҕа хойуулаах киирбиттэр оттообун икки декадаҕа ааҕыар диэри кутуоннэрин онгоро иликтэр, биэрэ-суоҕа уончалыыс тонна кэбиһиллэхтэр.

Быйыл сир-дойду кэлимник уумнуулуннэ, ходуһа кэнээбитинэн оттообуҥҥа кэлим механизациялаах уонна механизированнай ангардаах звенолар бэйиэрэр оруолларыттар. Хомойуох ийин, совхозтар директордара, отделениелэр управляющайдара, партийнай тэриллэрэ бу коллективтар үлэлэриэр, социалистическай куоталаһыылэрдигэр бэчээккэ диэри сөптөөх боломмотону ыытыахтыылар.

Бу улахан итэҕэс суоҕу күннэргэ тэрийиллиэх кэлим механизациялаах звенолар үлэлэриэр кэмэ уонна контрруол тоҕту туспарыллыах тустаах.

Тыа хаһаайыстыбатын управлениета.

Үүнүүлээх от үллүктэнэр

Карл Маркс аатыран совхоз Мутудайдаабы отделениетыгар иккки толору механизациялаах, биир механизированнай ангардаах, үс кило, икки илии звенолара куох быйаҥы үллүктүүллэр. Маны таһынан отделение 70-са моой отчуттарын хотуурдара ходуһаҕа эмиэ лыҥкыныыллар.

Ордук таһаарыылаахтык аҕыс киһилээх Толстоухов Иннокентий Петрович толору механизациялаах звенота үлэлиир.

Звено, кэнниккэ даннайынан, 120 гектар сири оҕустарда, 17 тонна оту кэбистэ.

Телей Диригэр уон улахан киһилээх, аҕыс үөрэнэччилээх Пермяков Иннокентий Дмитрьевич толорбут звенота 69 гектары оҕустарда, 54 гектары мустарда, 19 тоннаны кэбиста.

Биллилээх тракторист Коркин Василий Васильевич салайар толору механизациялаах, Скрябин Дмитрий Егорович механизированнай ангардаах, Вархамов Алексей Андреевич толорбут звенолара эмиэ таһаарыылаах үлэ хаамбыын көрдөроллор.

Отделение шефтээхтэрэ хомуурга эмиэ комсомольскайдар. Ол курдук, тоҕус киһилээх райсовет аппаратын бириигэдэ 13 гектары охсон, 4-дүн мустан.

Н. ПЕРМЯКОВ,

отделение управляющайа.

Советскай тутуу

БЫЛААННААХТЫК, АКТИВНАЙДЫК

Чурапчы сельскай Советын бастайаанай комиссиялара ордук активнайдык норуот үөрүөрүнитигэр, культурада, спортка уонна итинник кытта үлэлэр бастыйаанай комиссиялар народнай депутат, Чурапчы орто оскуолатын директорун иитэр үлэлэ солбуйааччы М. И. Слепцова салайар.

Бастайаанай комиссия бойотун тэрийэр-мэсседьэй үлэтэ кичэйэхтик бараҕылыбут, бааннаах быыстыбанан ыытар. Комиссия чилиэннэрэ барыта чопчу эбэйинэстэрдээхтэр. Итиннэ тэнэх киниилэр сельсовет сессиялларыгар, исполком уонна комиссия бойотун мунньахтарыгар дьүүлэһиллэр бонпуруоссары эрдэттэн үчүгэйдик бэлэмнээн киллэрэллэр.

Бастайаанай комиссия мунньахтарыгар норуот үөрэҕэриитин, культурнай-сырдатар үлэ, физкультура уонна спорт бонпуруоссара куруутун көрүллэллэр.

Норуот үөрэҕэриитигэр үлэлиир ыччаты кинээсти оскуолаанан хабыы, Чурапчы орто уонна аҥыс классаах оскуолаларын үөрэнээччилэрин ортотугар идейнай-иитэр үлэ, оскуолаҕа итии аҕыйыгы тэрийии туоларыгыр, о. д. а. бонпуруоссар дьүүлэһиллэллэр. Ити мунньахтарга туһаайыллыбат кириитиилэр салайаччылара, общественность представителлэрэ ылыллыбыт сыраттылар.

Комиссия чилиэннэрэ маралаах интиилэх, үөрэхтэригэр ситиспит оҕолор төрөөбүттэриэн кытта аналлаах үлэлээн ороллор. Ол курдук Герасимовтары, Константиновтары, Нестеровтары, Григорьевтары кытары сибиэччи кампаанийэ тумугэр сорохтор копор суолта турбулар. Депутаттар үлэлиир ыччаты үөрэтиигэ ыыналлыбыт быһаарыылар туолуулларын бырааччы хонтуруоллуубуттар. Ол тумугэр ааспыт үөрэх дьылыгар кинээсти оскуолаҕа үөрэнээччилэр учуоттара, үөрэхтэ сылыаннара балачча тубуста.

Культурнай - сырдатар үлэ эмиэ болдьоҥо киниитэр турар. Комиссиялаах ороҕуоннаалары Культура дьиэтин директора депутат М. А. Никитина эҥчуоттаабыта. Ити кэмнэргэ бу культура киниин үлэтэ биллэрдик сайдыбыта. Үлэһиттэр көрөхсиир концертара, бисиэрдэрэ ыытыллыннылар, туус-уран тарбахтаахтар быыстапкалара, дьахталларга анаммыт бааллар, о. д. а. тэриллибиттэрэ.

Саҥаннаах физкультурнай-спортивнай үлэ туһунан бонпуруос сельсовет сессиятыгар көрүллэриэн сибээстээн комиссия чилиэннэрэ бу саларда эмиэ ыраах-тоҥсо ороскуттара, 170 комплексный нормаларын туттарыыны, үөрэнээччилэргэ хаток онгоһуутун тэрийсибиттэрэ.

Сессиялаҕа да, исполком уонна бастайаанай комиссия мунньахтарыгар да бонпуруоссары бэлэмнэһиигэ комиссия чилиэннэрэ В. И. Пугинова, Б. Г. Окоемешникова, Р. К. Софронова эрдэх активнайдык кыттыылар, ороҕуон киниин производственнай тэриллэлэриттэн рейдэлэри ыытыһалар.

Ол эрээри ити бастайаанай комиссия үлэтигэр итэҕэс-быһаҕас суох, барыта үчүгэй диэн тоҕут эҥинэт. Соторуулаах сельсовет сессиятыгар «Идеологическай, политическай-иитэр үлэни салгыы туһаайыы туһунан» ССКП КК уураахтарын олохтоох киниэрин дьаһалларын сиҥилии дьүүлэспэтэ. Оннооҕор бу бастайаанай комиссия председателэ М. И. Слепцова эмиэ информациялаабыта. Бонпуруоһу дьүүлэһиигэ тыл эҥинэт депутаттар, сессия кыттыылаахтара, комиссия ыыппыт үлэтин сонтоҕуулаах аҕалан турар, ыччат ортотугар идейнай-иитэр үлэни салгыы туһаайыы, общественнай бэрээдэги бөҕөргөтүүгэ кэмэ этиилэри киллэрбиттэрэ. Сессиялаах ордук дьон олорор сиригэр иитэр үлэ сиэтэ суоҕа, сорох үлэ коллективтарыгар кыһыл мунньуктар саҥа хотуу үчүгэйдик тэриллибиттэрэ, о. д. а. бэлиэтэммиттэрэ. Бастайаанай комиссия сельсовет бу бонпуруоска ылынныт быһаарыытын олохтоох киниэрэ мунньахтарыгар да бонпуруоссары бэлэмнэһиигэ комиссия чилиэннэрэ В. И. Пугинова, Б. Г. Окоемешникова, Р. К. Софронова эрдэх активнайдык кыттыылар, ороҕуон киниин производственнай тэриллэлэриттэн рейдэлэри ыытыһалар.

Ол эрээри ити барыта

КУОТАЛАҺЫЫ ААДЫРЫҺА: АММА—ЧУРАПЧЫ—АЛЕКСЕЕВСКАЙ

СЫЛ БАСТАКЫ АҺАРА ТУГУ КӨРДӨРДӨ

(Экономическай ырытыы)

ОРОЙУОННАР социалистическай куоталаһыыларын үсүлүөбүйэтигэр 20 көрүнүстэн 5 бастакы сүрүн көрдөрүүнү **тыа хаһаайыстыбата** ылар. Бу сахаара 103,8 баллы ылбыт алексеевскайдар өрдүк көрдөрүүлэннилэр. Аммалар 101,5 баллы, чурапчылар 99,3 баллы ылылар.

Сир оҥоһуутугар үс көрдөрүү киирэр. Олорго уонсайа 30,5 баллаан аммалар чөрбөйдулар. Биллэрин курдук, бу өрөйүөн туорахтаах культуралары былырбылыргыттан кэҥэҥник ыһар, быйыл 9150 гектар ыһылыах. Оҕуруот астарын 30 гектарга өлөрдөр. Оттон хортуоппуйга 95 гектар быааннаах быйыл 5 гектарынан аһарда. Алексеевскайдар уонна чурапчылар 30-тыы балланнылар.

Сүөһү интинтигэр куоталаһыыга түөрт сүрүн көрдөрүү киирбитэ. Манна 40,2 баллы хомуйан алексеевскайдар бастаатылар. Чурапчылар 37,7, аммалар 36,6 баллы ылылар. Уонсайынан, сүөһү интинтигэр өрөйүөннар араа-бараа түмүктөрдөөхтэр.

Төрүөбү ылыыга алексеевскайдар өрдүк көрдөрүүлээхтэр, ыалларыттан ыырэйн ылыыга балачча чөрбөйдулар. Кыстык ыарахаттарыгар тоҥторэн бу сүрүн хаачыстыбаннай көрдөрүүгэ өрөйүөннар үһүөн лаппа хаалылыахтар. Холобур, аммалар хас сүүстүү ийэттэн баара-суоҕа 45 ыырэйн, 25 кулуну ылан ыһаллар, оттон алексеевскайдар уонна чурапчылар күүн деловойгар 33-түү эрэ бырыһыаннаахтар.

Бородуунсуйаны ылыыга куоталаһар өрөйүөннар иэлтиэл тардыһаллар. Былаан туолуутун бырыһыанынан ардыгар өрдүк алексеевскайдар 16,4 балланнылар. Кинилартэн чурапчылар 2,1, оттон аммалар 3 баллыыллар.

Государствоны кытта ахсаанка өрөйүөннар барыа хаалылыахтар. Ол гынан баран түүлэҕи туттарыыга аммаҕа тыаттан бултаар эрэ түүлээх былаака хаалбытынан кинилэр 7,6 баллы ылан ыраахтыкан киниэки түстүлэр. Уонсайынан, түүлэҕи соҕотуоҥкалаһыҥыгга үс өрөйүөн былааннарын лаппа аһардылар.

Эргиэн үлэтигэр биирдии баллыкан хаалбан өрөйүөннар эргиэтэлэ ыһаллар диэхха сөп.

Промкомбинат бородуунсуйаны оҥоруутугар уонна батарыытыгар Чурапчы өрөйүөна 11,1 баллы ылан бастаата. Бу салаара аммалар үлэлэрин кэмэйэ куоталаһар өрөйүөннарыныаҕар балачча, үрдүк эбит. Онон кинилэр, былааннарын сөпкө толорор эрээри, 10,2 баллаан үһүскэ тэбилиннилэр.

Олох-дьаһах комбината нэһилиэнньэҕэ оҥорор оҥотуутар сылга 220 тыс. солк. былааннаах Алексеевскай өрөйүөн 5,7 баллы хомуйан атыттартан балачча атан таҕыста. Аммалар 5,2, оттон чурапчылар 5,1 баллаах хаалылыдар.

Эт-үүт комбинатын, типографии, коммунальнай хаһаайыстыба үлэлэригэр уонна капитальнай тутууга аммалар кэккэлэччи 7,3; 5,3; 11 уонна 2,6 баллары ылан чөрбөйдулар. Алексеевскайдар уонна чурапчылар ити көрүнүнэргэ иэл-тиэл тардыстылар.

«Сельхозтехника» холбоһугун үлэлэригэр үс көрүнүгэ холбоон 17,5 баллы ылан Алексеевскай бастаата. Аммалар 14,8 баллаах иккис, чурапчылар 14,4 баллы хомуйан үһүс буоллулар. Кинн хорэхсиэҕэ Амма өрөйүөнүгар механизация уонна өрөмүөнүүр мастерской үлэлэрин кэмэйэ атыттартан лаппа үрдүк эбит.

Норуот үөрэҕириитигэр үөрэх билии уонна хаачыстыбаҕа үөрэнии ыырыһыаннарыгар чөрбөйөн аммалар 22,8 баллы ылан бастаатылар. Кинилэргэ алексеевскайдар 0,1, чурапчылар 0,8 баллыыллар сабырыйтардылар.

Нэһилиэнньэни **кинэнэн хаачыйыыга** куоталаһар өрөйүөннар барыа үчүгэйдик үлэлээн ыһаллэрэ көһүнэ. Ол эрээри сылааҥы быааннарын үп валовой хомуурдар 59,5 бырыһыан, көрөөччүнү хабыыга 61,1 бырыһыан толортоон 12 баллы ылбыт Амма өрөйүөна эмиэ бастаата. Чурапчы кинофикатордара кинилартэн 1 баллыыллар, оттон алексеевскайдар 1,5 баллыыллар хаалылар.

Сибэс үлэтигэр куоталаһыы үсүлүөбүйэтыгар иккиҥ көрүнүгэ дэхуот киирбитэ уонна периодическай бэчээккэ сурутуу киирбитэ. Манна сыл аҥардаары былааннарын ситиһиилээхтик толорон ыһар Алексеевскай өрөйүөн бастаата. Чурапчылар 10,3 баллы ылан иккис, аммалар 10,2 баллаах үһүс буоллулар.

Үп хомуурдар кылайылаах аммалар ордук государственнай страхованиеҕа эбэх баллы (9,8) хомуйдулар. Бу көрүнүгэ чурапчылар иккис, алексеевскайдар үһүс миэстэлэннилэр.

Общественнай бэрэсэдэни бөҕөргөтүүгэ өрөйүөннар үһүөн маалхтык үлэлээн ыһаллэрэ баллэтиннэ. Ол гынан баран нэһилиэнньэ хас биирдии тыһыынча киһитигэр холбоонай буруйу оҥоруу намыһаҕынан биһиги өрөйүөммут арыычча чөрбөйдө. Алексеевскайдар иккис буоллулар, оттон аммалар үһүскэ тэбилиннилэр.

«Якутмелиоводстрой» трест кэһе сылдьар механизированнай колонналарын үлэлэригэр куоталаһыы икки көрдөрүүлээх. Онтон бастакытыгар—тутар-ааҥар үлэлэргэ сыллааҥы быааннаммытын баара-суоҕа 23,5 бырыһыан толорон биһиги ыаллыы өрөйүөннарбытыттан ыраахтык хаалбыт. Кинилэр бу көрүнүгэ сыл аҥардаары сорудахтарын аһары толортообуттар. Иккис көрдөрүүгэ—мелиорацияламыт сирдэри туһаҕа таһаарыыга куоталаһар өрөйүөннарга үһүөннэригэр үлэ быстар маалтах туруктаах көһүннэ: аммалар сыллааҥыларын 0,3 бырыһыан, оттон алексеевскайдар 1,2 бырыһыан эрэ толорон ыһаллар. Чурапчы ПМК-та 29,3 бырыһыан толорон 2,9 баллы ылла. Бу салааҥа Амма өрөйүөна балачча киэҥ кэмэйдээх тутар-таҥар үлэни ыытар эбит: быйыл 854 тыс. солк. толоруохтаах.

x x x

СЫЛ БАСТАКЫ аҥарыыаары үлэ түмүктэрэ таһаарылыннылар, куоталаһыыга миэстэлэр быһаарылыннылар. Ол эрээри, өрөйүөннар делегациялара баллэтээбиттэрин курдук, кэккэ көрүнүргэ алексеевскайдар уонна аммалар биллэр резервалардаахтар. Олору сыл иккис аҥарыгар туһаҕа таһаардахтарына, кинилэр эссе үчүгэй түмүктэри ситиһэр кыахтаахтар. Чурапчыларга даҕаны резервэлэр суох буолбатахтар. Баар итэҕэстэри түргэнник туораттахха, үлэ дьоҥун үчүгэйдик көдүлэстэххэ, ордук мэччирэҥ ыйдарыгар үүтү ылыыны уонна сүөһүнү уотууну кичэллээхтик тэрийдэххэ, биһиги эмиэ хаһаайыстыбаннай сылы куһаҕана суохтук түмүктүөхпүтүн сөп.

Онон, - делегациялар саамай сөпкө түмүктээбиттэрин курдук, бэстэкэ ким бастакынан тахсыаҕын биримэ көрдөрүө.

Куоталаһыы түмүктэннэ. Куоталаһыы саҥа күүһүнэн саҕаланар.

● **ҮЧҮГЭЙ ДЬОН ТУҺУНАН**

СУӨДЭР БАҺЫЛАЙАБЫС

Сылыйа мунньаах, мин, этиэм иннинэ эҕэрдэлээн, үлэтин-хамнаһын үгэнигэр сылдьар адъэрчи киһитин корен-истэн, кини кэпитин туттаран кэбиста.

Федор Васильевич... Мин бу эпиит-тыыммыт, кырдьык да кэрсүбүт киһи кэпкэ гына түһэр сэрэлээн сөҕэн кырдьаҕаны көрүүм да, чэпчэн-үөрэ түһэччибин.

Ордоҕоҕо, кини Кытаанахха бырабылыанньа председателин соҕотуоҥкаҕа солбуйаччыгын үлэлии олордоҕуна, мин сельпоҕа счетовод-кассирынан үлэлии тахсыбытым. ТоҺо да торообут дойдуи курдуҥун ыһыы, дьалаҥнаах мылы тобулбакка, мунчаара турдахпына: «Табаарыс, тороппуттэрин ыраах фермаҕа үлэлиэхтэрин барҥа билэбин, хайа хайдаххынный, миэхэ дьиэлэнэн буоллаарай?»—диэн саҥабын өтө таайан, аһаах, аҥыраҥ киһини кыра оҕолуу бүөбайдаан, дьиэлээн абырааабытын умнубаппын.

Онтон үлэбэр оруу: «Дьэ, доҕор, продавецтаан харчыны сыыһа ааҕан алдьархайы таһаараабатаҕын. Түбүккэ-садыыкка ыытарын, тоҺо да балыйахтарын бөҕөрбатахтарын ыһын ыксатыахтара. Онно, уол оҕо эрэ буоллаҕына эбии холкутар түһэн, наҥыйыан үлэйэ. Эҥэргэ дьалы, харчы ахсаанын тэптыыра,—Федор Васильевич, сүбэлии-амалыы, үгэйиннэн үөрэтэ-такайа олороро сүбү баар.

Федор Васильевич ити сымнаҕас, сылаас тыллаҥынан миэхэ эрэ өмөлөспүт, сүүрбүт-кэпиут буоботах. Оччоттон-баччаҥнан диэри кини баай ис хоһоонноох сүбатин-аматын талаһа өгостон бүгүҥү дьоллоох олохнут туһугар сэмэй кылаатаҕын киллэрбит, киллэрэччи үлэнитэр албахтэр. Іннилэр дьиэлээх настаанньа-ветеран Федор Васильевичтан ыыйан кэмнэмүүт, сымналаммат үлэ киһитин үтүө хаачыстыбатын ситэриэн оруу үрдүкэ таһаһаллар.

Кини 40-са сыл устата эргэн тэриллэтэ аан маҥнай тэриллиэҕиттэн сельпо сирэй председателинэн, соҕотуоҥка солбуйаччыгынан, кэлин продавеһынан мунута да буруйу-сэмэни ылбакка, кэпиэйкэни да итэҕэстэбэкка, ивар үтүө ааты маҥнэр миэ өгостон баран билигин бочуоттаах сынньаланнга олорор.

Түбэлтэлэн туһанан аастыы ааҕыахха, биллиэн курдук арыгылаһыны, алкоголизмы утарыы правительство уурааҥа тахса иликгинэ, Федор Васильевич Кытаанахха табаарыстыы суут председателинэн үлэлии олорон биирдэ Килэгки олохтоохторун бүүс-бүтүннүүлэрин мунньан баран арыгыны—«Испирдиэн Үйбаанабыы» сууттаабыттааҕа. Кини өнүоха буруйсэмэ, алдьархай тордэ—бытыылкалаах испирти общественность иннигэр остуолга ууран олорон бөҕүөлэк ыһыттан чахчыларга олоҕуран эпиитинтыммытын бар-дьоно бихигин да умнубаттар. Көр, онно хаарыллыбыттар, «Испирдиэн Үйбаанабыстыын куодарыспыттара, биллэрдик тардымыттара...

Кырдьаҕас коммунист олоҕо—жиҥи холобур гынар күүрүүлээх олоҕо. Кини—тебаарыстыы суут председателэ. Кэһи доруобуйатыгар, үлэтигэр үгүс буортуну ааллар алкоголизмы, бэрэсэдэни кэһэччилэри утары сылаатата суох охсуһар. Ол түмүгэр нэһилиэк дьоно интэриэһинэй, сырдык, туһалаах олохчо тардыһыылара улаатар. ССРС Верховнай Советын аастыт быыбарыгар Үөрүн Куоллаҕа быыбардыыр участаакка комиссия председателинэн талыллан үгүс өрүттээх политическай-массабай үлэни ыытыта, быыбардаччылар барыа, бэрэ кэһи курдук, куоластыыллара ситиһилиннибитэ.

Коммунист Федор Васильевич Макаров эргиэнэ өр сыллаах эргиллэ суох үлэтин иһин «Бочуот Знака» ордена, алтан медалларынан наҕараадаламмыта. Киниэхэ Советскай эргиэн туйгунун үрдүк аата инэриллибитэ. Оччугуй саастыытан үлэни эрэ сыттыксыгаһа өгостон улаатыыт, үүммүт көрэхсэбиллээх холобургун, сүүрүк ат тэппит атаҕын кубулуйбатын кэриэтэ, эдэр ыччаттарга оруутун кэпсии, кэрэһэлии тур. Дьоллоох, доруобай буол, кырдьаҕы биримэт, эрчимнээх сүүһүөхтээх, толоннооох сүрахтээх үтүөкэннээх үлэһит, күнду Федор Васильевич!

В. ЛАЗАРЕВ.

Лоп курдук үйэ аҥарын анараа өттүгэр, 1929 сыл сайыныгар, Саха сиригэр, ол иһигэр биһиги өрөйүоммутугар үйэ-саас тухары баайдар бас билэн олорбут сирдэрэ киниларгэ ылыллан үлэһит норуокка дуйна ахсаанынан көрөн түҥэтиллибитэ.

Оччолорго даҕаны Болтоно нэһилиэгэ Таатта, Түөйэ, Наммара, Нуучча үрэхтэрин сунньуларын, эбэх алаастары хабар буолан кэлэн сирдээх-уоттаах этэ. Сир түҥэтигин ыытарга—ходуһа, баанына, уһаайба сирдэрин барытын быааннаан мээрэйдиигэ сөттэлин киһилээх бизэс болох үлэлэбитэ. Мин, Аммаҥы эрдэ бутэрсэн, Түөйэҕэ тахсан бу үлэҕэ комолоспутум. Ааас быыылаах сирдэри мээрэйдиигэ ити иннинэ үөрэммит буоламмын, сир иэнин балачча сыыһала суох таһаарарым. Оччолорго сорох үөрэҕэ да суох активистар чэл өйдөрүнэн сир иэнин түргэнник быһаараллараын сөҕөр буоларым. Бэр оннук киһиэн коммунист И. А. Андреев этэ.

Ити кэмнэ Болтоно нэһилиэгэ 1500 киһилээҕэ, 500-тэн тахса хаһаайыстыбалааҕа. Ородобуой дьиэ Буор Ураһаҕа баара. Совет председателиэнэ Яковлев Михаил (Чоос), солбуйаччыгынан Миронов Афанасий үлэлиллэрэ. Киниларгэ салалталарынан анаммыт болохтор сири кроҥэйдээһини бүтэрэн, түмүгүн уксаан комиссиялыгар, түһэрбиттэрэ. Мин ол комиссияҕа сурукуттаабытым.

Сири маҥаайдаһыы даҕаны, түҥэтии даҕаны эбэх суустуктардаах. Ол иһин оччолорго райсовет председателэ Н. Д. Субуҥ руусскай надиэлэ ахсыч тахсан ыйыы-кэрдии биэрэрэ. Уксаанга кэлии сирдэри бытарытан итэҕэйбиҺаҕас оҥорбокко буор биэдэмэскэ киллэрэргэ миэхэ комсомолец Яковлев Иван анаммыта. Комиссия сорох кэмнэргэ Силистэхха Новгородов Афанасий дьиэтигэр үлэлиирэ.

Нэһилиэккэ эбэх активистар баар буоланнар түҥэтик 65 хонуккка ыытыллыбыта. Ходуһалары балаҥтаан, быыс аныыр биирдии хаһаайыстыбаларга туттараргa эмиэ аналлаах комиссиялар тэриллэн үлэлэбиттэрэ.

Сири түҥэтигин түмүктэрин биэрэгэтэргэ 700 киһи куорумнаах уонсай мунньах Буор Ураһаҕа тыа саҕатыгар улахан быраабыныык курдук атаарылыыбыта. Онно дьон өйүгэр-санаатыгар үчүгэйдик түһэр гына П. К. Кимпеев, Е. И. Андреев, Т. А. Борисов, Д. И. Борисов, Р. П. Кривошапкин гыыр эпиитэрин өйдүүбүн.

Сир реформата кулаары кылаас быыыытынан эйиэгэ, бытархай баанынай хаһаайыстыбаларын холбоһуктаһыыга, колхозунай олоҕунан социализмы туттуга бастакы пятилеткэ сылларыгар дьоһуннаах революционнай хардыынан буолбута.

Баанынайдарга сири бэрэр туһунан Советтар Бүүтүн Союзтаабы Пленумнэн биһиэхэ Декрет ити курдук олохха киллэриллибитэ.

П. М. ВАСИЛЬЕВ,
үлэ ветерана.

Мэндэрэйдэ.

Саҥа олохха улахан хардыы этэ

(ААСПЫТТАН АХТЫЫ)

Комментатор колонката

ПАТРИОТТАРЫ ӨЙӨӨН

Бии Америка кыра дойдутуттан—Никарагуатан кэлэр ыйытаннарыларэр оно патриоттар ыытар байыаннай дьайыларга бэйэтин кыайыылаах түмүктэниитигэр чуга-наабытын туоһулуулуллар. Никарагуа босхоломмут территориятыгар Национальнай туругуруу бириэмиэнэй демократическай правительствотын министрдэрин кабинета тэриллиэ. Санга правительство бэйэтин политическай программатын ыытиннэрдэ. Тас политикаҕа поруоттар бэйэлэрэ бэйэлэрин дьаһаныыларын ыытыктыыр барыдойдуларга кытаары сибээстэһиилэрин сайыннарыыга туһаайыллыыбыт дьангнээх национальнай, тутулуга суох курс ыытыллыаҕа. Программа национальнай экономика сүрүн салааларигар уларыта тутуулары корор. Ол ыытыгэр аграрнай реформаны, чаҥыйыы сэргэ государственнай, общественнай секторлары тэрийиини.

Правительство тутула тохтоло суох бөҕөргүүр. Киниини билиэллэрин туһунан уонунан государстволар биллэрдиллэр. Ол эрээри сорох империалистическай аргыллэр Холбоһуктаах Штаттар күөмчүлэһиннэриэн. Соҕуруу Америка хаккэ государстволарын байыаннай подразделениеларын киллэрэн туран, Никарагуа дьаалаларыгар тастан байыаннай ороһуулуу олохтоох киллэрин былаанын оногорллор.

Итинник кэмҥэ аан дойду общественноһа никарагуаньскай патриоттары өйөөһүнүн модун күүстээх көстүүтүнэн Эйэ Бүтүн аан дойдутаабыт советтэн көҕүлэһиннэн хорааннабыт Вовесуэла столицатыгар — Каракаскаа-мыырыллыбыт Никарагуа поруотун охсуһуутун кытта бир сабааланы аан дойдутаабы конференция. Конференцияҕа Сир шарын 50-тан тахса дойдуларыттан, ол ыытыгэр Советскай Союзтан, 300-эн тахса делегация кытынна.

Форум кыттыыласхтара Никарагуа босхоломмут территориятыгар баар «Сандино радиотаа диэн патриоттар радиостанциялара Сандино аатынан национальнай босхоловуу фронтун аналлаах эҕэрдэтин биэриитин долгуйа ыыттылар. Конференцияҕа тыл эбиит патриоттар представителлэрэ аан дойду демократическай общественноһа, социалистическай дойдулар поруоттарыгар, Никарагуа прогрессивнай күүстэрин өйүүлэрин ыытыы бэйэлэрин диринг нахталларын биллэрдилэр.

ССРС, Ангола, Греция, Португалия, Мексика, Бельгия, Испания, о. д. а. дойдулар, оны фргэ поруоттар иккэ ардылары. Наадыы демократическай төрүттэлэр представителлэрин делегацияларын этиилэриигэр никарагуаньскай патриоттары утары империализм киириллэрин-тахсыыларын уордаахтык сэмэлэһии ыытиннэ, бэйэтин дойдутугар демократияны олохтуур бырааб, бэйэ дьыалатын бэйэ быһаарар быраабын ыытын охсуһар Никарагуа поруотун кытта бир сабааланы этиннэ. «Никарагуа поруота соҕотох буолбатах!», «Сомоса диктатурата суох буоллун!», «Империалистар, Никарагуаттан ыраатыгыт кэр тыыны!»—бу лозуҥнар конференцияҕа дуорайдылар.

Конференция аан дойду поруота никарагуаньскай патриоттар диэки сабааланы ырыыччы көрдөрдө.

П. АБЛАМОВ,
ССТА ыытаччыта.

БУ ОПЫТЫ ТҮҺАНЫН!

„ЭЛГЭЭЙИЛЭР" ҮЛЭ УОННА СЫННЬАЛАН ЛААҐЫРЫН МАННЫК ТЭРИЙЭЛЛЭР

«Элгээйи» совхозка бир кэмнэ 300 оҕону хабан үлэ уонна сыныьалан аҕыс лаҕырдара иккиэн сезонна үлэлиллэр. Ол аата барыта 600 оҕо хабыллар.

Лаҕырдар базалара совхоз үбүгэр, капитальнай уонна быстах ороҥуоннэр суоттарыгар тутуллаллар. Биирдии лаҕыр иккилии утуйар (уоллаттарга уонна кыргыттарга тус-туһунан) дьиэлээх, кыыл мунньуктаах, остолобуойдаах, куукуналаах. Иккилии душевой үлэлиир. Боростуой спортивнай площадка баар. Бородуукта уурарга подваллаах. Утуйар дьиэлэр, сайын тымныйдаҕына оттуллар оһохтоохтор. Билиҥнэ утуйар таҥас уонна кырабат бөҥнуруоһа кыайан быһаарыллыбат.

Барыа лаҕырдар дьиэлэрэ буруус маҥнаан тутуллубуттар, шиферынан сарайдаммыттар. Электрическай уоттаахтар.

Сезона кэлэн лаҕырдар аҥыллыахтарын иннинэ уорох оройуоннаах салаатын, эмп учреждениеларын, комсомол уонна совхоз представителлэриттэн составтаах аналкомиссиянан тутуллаллар. Оҕолор дорообуйдаларга бэрэбиэркэлэннэ, баран ылыллаллар. Бириилэри хаптык да диэн совхоз директора ылан баттаан ылар.

Лаҕырдар начальниктарынан, интэрнаттарынан учуутуллар үлэлиллэр. Повары, наставниктары совхоз биэрэр.

Аҥылык оттүнэн этэр буоллахха, этиилэн уонна хүүтүнэн совхоз толору хаччыйар. Оҕолор миинэ күн айы ыһаллар. Бородуукта суох, тиийбэт диэн кэнсэрбэнэн аҕатыы таһаарыллыбат.

Үлэ уонна сыныьалан лаҕырдарга совхоз отделениеларыгар барыларыгар, сорохторугар иккилии үлэлиллэр. Оҕолору сүүмэрдэһиннэнэ оскуолалар дьарыктаналлар.

Совхоз салаатата ыытык лаҕырдары үлэлэтэн барыс ыллардыт диэн суоттаммат. Сүрүн суол: оҕолору үлэҕэ үөрэтии, үчүгэйдик сыныьатыы.

Хас биирдии лаҕырга бир ДТ, бир «Беларусь», ыасся бэриллэр. Иккиэн кэнниттэ бастайаанай сыныарыллар, оттон ДТ трактор оту кабиһиилэриттэр тиийэр. Итиннэ таһыанан охсор уонна мунньар техника, корулэр. Маҥнык трактористарынан совхоз механизатордара үлэлиилэр.

Оҥуруот ыйын корүүгэ-хаарайыыга 50 оҕолоох бир лаҕыр баар, уоннаах сэттэлэрэ оттоһуоҥа үлэлиилэр. Биирдии лаҕырга кырата 25, улахана 50 оҕо буолар. Оҕолор бэйэлэрин бэйэлэрэ көрүүнэр бөрөөдэктэрэ олохтоохтор. Лаҕыр совета торуллар. Үлэ уонна сыныьалан режимнэрин итэ совет быһаарар.

Аҕыллар хамнастан оҥуулэнэн лаҕыр баалтын хаҥатыыта биэрэллэр. Ол эрээри итэ үн тутуунуу ыытыыта буолбакка, саахыматы, дуобаты, музыкальнай инструменнары, о. д. а. атыылаһыыта тутуллар. Ол түмүгэр лаҕыр кыыл мунньута сылдата байытыллан ыыр. Итэ аатаммыттары таһыанан маҥна телевизор, хаһыат подписиналара, о. д. а. баалларр.

Лаҕыр оҕолоро туспуспа секторларга ааҕарыллаллар. Истиэнэ хаһыатын таһаарарга редколлегия үлэлиир. Лаҕыр иннитигэр бастайаанай сыныарыллар, оттон ДТ трактор оту кабиһиилэриннэ оҕо ыйын остолобуойга намолоһор сектор диэн диэн баар.

Оҕолору оту оксорго, мунньарга, хотуурга сылыгылыырга, оту тутуурга наставниктар үөрэтэллэр.

Үлэ уонна сыныьалан лаҕырдара байэлэрин иккэ ардыларыгар сүрдээх активнайдык куоталаһаллар. Итиннэ хайаан да конкуруоннаах бараллар. Куоталаһыны түмүгүн таһаарыы хардарыта сылдьыыларыгар, лаҕырга тахсыыларыгар, оттон направленнэрэ совхоз транспортынан хаччыйар. Бородуукта эмиэ совхоз тиийэр.

Оҕолор лаҕырга улаханнык сылдьалларын, сыныьаланнарын хаартыскаҕа түһэрэн альбом—рапорт оҥороллор. Оҥоруу түмэн уонсай түмүк таһаарыллар уонна комсомол райкомуо, үөрэх салаатын, оскуола эпиилэриттэн бириэмиэлээһин, наҕараадалаах оноһуллар. Совхоз саамай бастыҥ оҕону (орто оскуолалартан уонна аҕыс кылаастаахтартан биирдиини) сыл ахсын Москваҕа ВХСВ-гэр ыытар. Бастыҥ лаҕыр үлэһиттэриэр мотоцикл, автомашина фондата бэриллэр.

Итэ курдук үчүгэйдик тэрийэччилэр үөрэтэччилэри үлэҕэ иитиигэ нуһараана суох түмүктэри ситиһиллэр.

Н. ПРОХОРОВ.

Сибэкилэр—Нидерландтар киэн туттуулара, оны сэргэ дохуот киллэрэр салаалара.

Дойдуга сибэкки уруннэрэр хайдаһыстыбаны туһсарыыга улахан үлэ ыытыллар. Чинчийэр институттар уруккэйдэр марыыларга кичэллээхтик үөрэтиллэр, эксперименнар оҥоһуллаллар, саҥа көрүүнэр ыыллаллар.

СНИМОККА: крокусчар плантациялаарыгар.

АПН—ССТА фотота.

ЧЕМПИОН „ТОХСУС ВЕРТИКАЛА„

«Саахымат дьоҕэтэ аҕыс туруору ыытыллар фигуралар хабырыйсаллар. Аҕыс кэстэр вертикальга. Оттон характердар хаҥна күөн көрсөллөрүй?

Ону утарыта олорор иккиэйэх эрэ киһи билэр. Кини, бу тохсус вертикаль,—характердар вертикаллара. Оно охсуһуу наһаа хабыр»,—диэн суруйар киниги автордарыттан биирдэстэрэ, журналист, үтүөлээх тренер Александр Рошаль.

КЫРДЬЫК. А. Карпов уонна А. Рошаль «Тохсус вертикала» диэн 1978 сыл бүтэһигэр тахсыбыт киниги-ниэриигэр аан дойду саахыматка хоруолун характера, оҕоҕун алгэта, туохха дьулуһара, туох интэриэнэриигэ олус аҕыллымтыатык кэпсэтэр.

Биллиги кэм бодоҥ гроссмейстердарын (Фишер дьулайан ооньыоннооко сылдьар) барыларын ыытыбыт 27 эрэ саастаах Анатолий Карпов маннык үрдүк чыпчаалы хайдах дабайда? Бу боппуруоска эпиизэт ылыан баҕарар киһи барыта бу «Тохсус вертикалы» аҕыйах наада. Киниги-эҕэ Анатолий Карпов олоҕо, кини туһунан аан дойду саамай биллиидээх, авторитеттар гроссмейстердарыт бэрэсидэнтэрэ, спортсмен, рабочай баар. Киниэ-лэргэ А. Карпов олоҕо-утуо холобур. Туруорулуубут сыалы ситиһэргэ ураты дьулуур, оно халлаҥнаабакка дабайыы, суолу талыыны, биллиҥнэ-норуҥэ дьулуһуу—барыта бу эдэр киһи этиигэр-хаанынан баарын таһынан, оннук хаачыстыбалары кытиэр, сайыннарар эбит.

Киниги хас биирдии строката Анатолий Карпов киһи быһыытынан сэмэйин, көрсүүтүн нэпсиир. Оттон биһиэхэ, саха сорох спортсменнэриэгэ, биирдэ эрэ бэйэтин республикатыгар, баҕар. Россия да иэмэйигэр буоллун, баставыт, туох эрситиспит буоллахтарына түөҥ охсуһуу, мин эрдиэхин, онон уоспуһуу баар. Ол түмүгэ оччото суоҕун ким барыта билэр. Мин, арай биһиги Олимпийскай чемпионнут Роман Дмитриев олоҕо, кини дьуулуура бу Анатолий Карповка маарыннаһар эбит диэн саанаатым.

Өссө бу кинигэни аахпыт киһи бир санааҕа кэлэр: олохтоох учуутал иннэ. Анатолий Карпов дьоһуннаах учуутала—тренерэ С. А. Фурманнга түбэспит. Олохтоох учуутэй сүбэһит, учуутэй учуутал оруола улахана кинигэ «Эйдиилэ суох олох» диэн ааватыгар чаҕылхайдык суруллар.

Хаһыат кыраҕас нэпитэр бу кинигэни аҥаан-мин-нэн ыытар кыаллыбат Саха сирин ыччата бу кинигэни булан аахтын эрэ диэн бу сурулуннка.

А. Карпов «Тохсус вертикаль» диэн кыттыһан суруйбут кинигэтигэр 1976 сыллаахха Саха сиригэр сылдьыбытын эмиэ ыанньэбит. Аҕаччы, ону кытта билсиэ.

С. ГАВРИЛЬЕВ.

Редакция ПОЧТАТЫТТАН

ЭРГИЭН ҮЛЭҺИТТЭРИН ТҮМСҮҮЛЭРЭ

Хоптоҕоолоох уонна Хайахсыытаах эргиэн предприятиелэрин үлэһиттэрэ Кооперация күнүн үөрүүлэхтик бэлиэтээтилэр.

Тыа сирин кооператордара бу бырааһынныыгынан сибэкэтэн бэйэлэрин сыл аҥардааҕы үлэлэрин түмүктэтиллэр, иннинэ сорукта-рын чуолкайдаатылар. Предприятиелар коллективтара иккиэн ударнай сыл бастакы аҥарыгар ротничнай табаар эргиирин быһаанын толорботохтор, маҕаһыыннар барыа эрэ-дэхэн үлэлэһиннэрин ситиспэтэхтэр. Онон сыл үһүс кварталыгар нэһиилэннэрэ хааччыйыыны туһсарыыга, эргиэн барыа точкалара хаачыыланаҕа суох үлэлэһиннэрин хааччыйыыга көхө этиилэр оноһуулуннулар.

Бу түмсүүгэ райпо бырабылыанньатын председателин солбуйаччы И. М. Саввисов ыытыыны ылла.

Эргиэн үлэһиттэрэ бэйэлэрин бырааһынныыктарыгар спорт хас да көрүүнэр, сахалыы ырыаны-тойуту толоруута, оһуохай, этиигэ, корго-нүлүүгэ күрэхтэстилэр.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

Кыһамнһылаах кыыс

Чурапчы сэмэнэнэтин арҕаа уонна соҕуруу уһуҥун олохтоохторо улахан суумкаҕа албах хаһыаты, сурунаалы сүкпүт, көрсүө-сэмэй кыыһы күн ахсын үөрө-көтө көрсөллөр.

Бу—почтальонка Елена Ефимова. Кини былырыын орто оскуоланы бүтэрэн биэтэн сибэкэ үөлэлыгар үлэлиир, сыһыарыылыбыт учаастагын олохтоохторугар периодическай бэчээти, суругу-бичиги ыраас почтаны хойутаппакка тиэрдэн үөрэр. Ол ыйын Елены кырдьыастыын, эдэрдиин барыа сөбүлүүллэр, күннэтэ күүтэллэр.

В. ИГНАТЬЕВ.

ХАҺАН ДЬАҺАЛЛАР ЫТТАРЫЙ?

Биһиэхэ, Мырылаҕа, эмиэ сылдьар ыт ахсаана аҕыйаахтааҕар эбэтэр ыйэр.

Сорох маттар түбэһиэх сылдьан оҕоҕо-уруккуга, ньирэйгэ кутталы оногорор, хоромньуну да таһаарар түбэлтэлэрэ үгүс. Ону коро-биле сылдьан сельсовет исполкома да, атын общественнай тэрилтэлэр да дьаһалы ылбаттара кыһыны дьиэксиниэрэр.

Ө. МАСАЕВ.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

БИҺИГИ АДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-395, отделлар — 21-495, уопсай—21-505.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 усл. печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3051.
№ ЗАКАЗА 85.